

שמרית גיגי	ענת סער	חגי שבתאי
יואב אינגבר	לירון רז	אריה שפירא
משה עוזיאל	אוסנת קולודני-חיים	גלי פלד
סמדר גל	ענבל זוסמן	אלון וילנר
לירז גונן-אללוף	יוני אייזן	אופיר לוי
	כרמל מיכאלי	שרית ויור

חגי שבתאי, שפירא | עורני דין

בית התנועה הקיבוצית רחוב לאונרדו דה וינצ'י 13 תל אביב 6473315
ט | 03-5259050 | פ | 03-5259051 | www.hs-law.org

5 ביולי, 2020, י"ג תמוז ה' תש"פ

חוזר משרד 28/20: (אגו"ש, ליטיגציה): סילוק על הסף מפאת התיישנות

סכסוך בין חבר מושב לאגודה שעילתו לפני עשרות שנים הגיע לבית המשפט העליון והוכרע עוד קודם לדיון גופא מפאת התיישנות. החבר תבע את המושב בתביעה בבית המשפט המחוזי מרכז (לוד), בה טען, בין היתר, כי בשנות ה-60 המושב התחייב לתת לו זכויות בשטח של 2 דונם בו יוכל לבנות בית מגורים ולהפעיל נגריה. לדבריו בפועל הוא קיבל לידיו 1 דונם בייעוד חקלאי.

המושב הגיש לבית המשפט כתב הגנה במסגרתו הוכחשו טענות החבר, וכן בקשה לסילוק התביעה על הסף מחמת התיישנות.

בפסק דין ארוך הנפרס על פני כ-27 עמודים ומתייחס לכל טענות החבר והנספחים שצורפו אליו, כבוד בית המשפט המחוזי (כב' הש' הילה סליש) קיבל את בקשת המושב ודחה את התביעה על הסף.

נציין, כי לרוב לא נענה בית המשפט לבקשת סילוק על הסף מחמת התיישנות, היות ונושא ההתיישנות נגזר מעובדות המקרה, ובדרך כלל יש צורך בניהול המשפט על מנת לברר את העובדות הרלוונטיות על ידי עדים וראיות. אולם במקרה זה, החליט בהמ"ש לסלק את התביעה כבר בשלב זה, וזאת מן הטעם, שטענות התובע עצמו והמסמכים שהוא צירף לכתב תביעה הצביעו על כך שעילות התביעה של התובע כנגד המושב נוצרו כבר לפני עשרות שנים. לכן, לא מצא בית המשפט המחוזי לנכון לערוך בירור נוסף של העובדות ולקיים לשם כך הליך משפטי מלא. גם כשנתן בית המשפט לחבר הזדמנות נוספת לטעון להתחייבות חדשה שהתקיימה במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה, הודיע החבר, כי אינו טוען להתחייבות חדשה כאמור.

החבר הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. במסגרת הערעור טען החבר, בין היתר, כי לא היה מקום להשתמש בכלי של מחיקה או דחייה על הסף שכן בשימוש בהן נדרשת זהירות. בנוסף נטען, כי **מרוץ ההתיישנות "התאפס"** (מכוח סעיף 9 לחוק ההתיישנות), משום **שבעלי תפקיד במושב הכירו לכאורה בזכותו**, במסגרת הליך אחר שהתנהל בינו לבין רשות מקרקעי ישראל.

בית המשפט העליון (בהרכב כבוד השופטים ע' פוגלמן, י' עמית וג' קרא), דחה את ערעורו של החבר וקבע שאינו רואה מקום להתערב בפסק דינו של בהמ"ש המחוזי.

כבוד בית המשפט העליון הבהיר, כי אומנם נדרשת זהירות בדחייה על הסף עקב התיישנות, וכי על פי מורכבות הטענות ועומק הבירור העובדתי והמשפטי ראוי לעיתים להכריע בסוגיית ההתיישנות יחד עם ההכרעה בתובענה גופה. יחד עם זאת, **מקום בו ההכרעה בטענת הסף של ההתיישנות עשויה להביא לסיום ההתדיינות בתביעה, ובכך לחסוך מהצדדים ומבית המשפט משאבים ניכרים - יש לדון בשאלת ההתיישנות כטענה מקדמית ואף ניתן ללבן עובדה או מספר עובדות הנדרשות להכרעת סף.** כבוד בית המשפט העליון קבע, כי כך עשה בית המשפט המחוזי, ועל כן לא מצא לנכון להתערב בקביעותיו.

בנוסף קבע כבוד בית המשפט, כי לא מצא ממש בטענת המערער לאיפוס מירוץ ההתיישנות מכוח סעיף 9 לחוק ההתיישנות, וזאת בשל כך שהחבר עצמו טען בפני כבוד בית המשפט קמא, כי אין תחולה לסעיף במקרה זה, וכן משום שהודאה בזכות, הנדרשת על פי סעיף 9, צריכה להיות "מפורשת ומלאה", ולא די בכך שהנתבע יודה בקיום העובדות הנדרשות, אלא עליו להודות גם

בקיום הזכות של התובע. בית המשפט קבע, כי עדותם של אנשי המושב היתה רחוקה מלהיכנס לגדרה של הודאה ברורה ומפורשת בקיומה של זכות המערער בנוגע לשטח ולייעוד השטח.

בית המשפט העליון – ע"א 7905/18 מצפון נ' אביחיל וקק"ל
בית המשפט המחוזי – ת.א. 53937-12-17 מצפון נ' אביחיל וקק"ל

המושב יוצג על ידי עוה"ד גלי פלד, שותפה במשרדנו.

*האמור בחוזר אינו בגדר חוות דעת משפטית אלא מידע כללי שאינו מהווה ייעוץ משפטי מכל סוג שהוא.